

1055

KNJIŽNICA JUG. ŠUMARSKOG UDRUŽENJA

BROJ 2.

UREDNIK: prof. dr. ALEKSANDAR UGRENOVIĆ

ING. ANDRE PERUŠIĆ:

**KRAJIŠKE
IMOVNE OPĆINE**

ZAGREB
1925

Ing. Andre Perušić:

KRAJIŠKE IMOVNE OPĆINE

(Prilog uređenju uprave i
gospodarstva sa šumama
Krajiškiš Imovniš Općina
s naročitim osvrtom na
Brodsku Imovnu Općinu)

ZAGREB 1925

JUGOSLOVENSKO NOVINSKO D. D.

Krajiške Imovne Općine igrale su u posljednjih pedeset godina vrlo važnu ulogu u našoj prošlosti. Nesumnjivo je, da će se ta uloga produžiti do izvjesnog vremena i u budućnosti. U toj širokoj važnosti Imovnih Općina treba tražiti razlog da se ova tema u stručnoj a i u širokoj javnosti često potrzala i pretresala. Prirodno je da mi danas ne možemo proći pored ovog pitanja a da mu ne priklonimo posebnu pažnju.

U našoj narodnoj istoriji zasebno mjesto zapremala je Vojna Krajina. To je bio danak u krvi, što ga je stoljeća plaćao naš narod svome ugnjetavaču. Razvojačenjem Vojne Krajine stvorena su zasebna pravna lica, Krajiške Imovne Općine, i postala posjednici prostranih šuma. Ona su trebala da život pod oružjem zamijene mirnim privrednim životom. No i u toj novoj fazi života osjećala se još uvijek tuđinska ruka protunarodne države. Uprkos tome Imovne Općine bile su ostrva, na kojima je narod nastojao da se odhrva toj ruci.

Danas u našoj narodnoj državi Imovne Općine nemaju više takav zaseban nacionalni zadatak kakav su imale u prošlosti. Njima neka je pred očima samo privredni i prosvjetni cilj, koji treba jednako da koristi članovima Imovnih Općina kao i otadžbini.

Samo se po sebi nameće pitanje, kakva je budućnost Imovnih Općina? Koji razlozi govore za njihovo održavanje u današnjem obliku a koji govore u prilog reformi? Ako se ukaže potreba reforme, u čemu bi ona imala da bude?

Da se uzmogne odgovoriti na sva ova pitanja, treba da se o Imovnim Općinama povede riječ u stručnoj javnosti. Treba iznijeti objektivnu i голу istinu o onome, što je na njima dosad bilo dobro a što zlo, što treba pridržati, što izmjeniti a što posve odbaciti. Osnovne poglede na pravnu, šumarsko-političku, privrednu i administrativnu stranu treba iznijeti prije nego li počnu o pitanju Imovnih Općina debatovati oni, koji su slabo posvećeni u to pitanje ili ga nareću na bilo kakve druge vode.

Nitko ne smije osporiti činjenicu, da smo baš mi šumari zvani, da o Imovnim Općinama reknemo prvu riječ. Među nama šumarima u prvom redu zvani su da progovore oni, koji su imali prilike da se sa pitanjem Imovnih Općina upoznaju.

Sa toga gledišta polazilo je i uredništvo Knjižnice Jugoslovenskog Šumarskog Udruženja, kad je načelo ovo važno i veliko pitanje. Nas su vodili isključivo plemeniti motivi: krenuti ovo pitanje sa mrtve tačke, potaknuti njegovo javno raspravljanje prije nego li se o njemu počne raspravljati u dnevnim listovima.

Po programu uprave osnovani su šumski vrtovi na više mjesta. U njima će se uzgajati biljke onih udomljenih vrsti drveća, koje brže rastu i koje su vrednije. U vremenu od 5—10 godina mogle bi se popraviti sve lošije branjevine, pošumiti sve gole površine, a ako bude ikako moguće i močvare, koje nisu duboke. Već prošloga proljeća zasadjeno je u pleterničkoj i vinkovačkoj šumariji više stotina hiljada hrastovih i jasenovih biljki. Tim se je prekinulo sa više godišnjim neradom u pošumljavanju. Kržljave sastojine treba isjeći i nanovo boljom vrsti drveta pošumiti. Mnoge trnjake u stotinama možga i hiljadama jutara treba zapaliti i iskrčiti i da se umanje troškovi za pošumljavanje, izdavati u zakup na više godišnje uživanje, zatim, poslije nekoliko godina pošumiti.

Bez obzira na najnovija istraživanja o uzrocima propadanja hrasta neka se sječine pomladjuju i hrastovim žirom. Inače treba izbjevati čiste hrastove sastojine, sabirati samo žir sa ranih hrastova, što više forsirati uzgoj jasenovine, jer je tamošnje tlo domena jasena koji raste brže, a daje odličan ogrijev i vrsnu gradju. U sitnim šumama forsirati sa uzgojem kanadske topole zbog vrlo velikoga prirasta, a na mjesto kržljivih brdskih hrastika preći na bor ili bagrem.

U pleterničkim šumama kraj domirajuće bukve uzgajati na odgovarajućim ekspozicijama četinjače zbog gradnje pravoužitnicima i bijeli javor, koji će u brdu naslijediti skupu hrastovinu u ravnici.

U ovim nabačenim predlozima mogla bi se ispisati čitava knjiga, ali nam prostor lista ne dozvoljava, već skrećemo na ovo pažnju današnjeg uređjivača, pravoužitnika i nadzorne vlasti sa željom, da se u našem stručnom organu povede stručna rasprava o jednom od najtežih zadataka uprave Imovnih Općina.

Možemo na kraju reći i ovo: potrebno je da već sad načelno pristupimo izradjivanju jednog tipa upravljanja i uređjivanja komunalnih šuma, koji bi odgovarao odnosima u čitavoj državi. Osim u neznatnom sjeverozapadnom dijelu ne će kod nas još skoro doći do individualnog šumskoga vlasništva. Mnoge današnje državne šume u Bosni i Srbiji, dio takvih u Hrvatskoj, mnogi privatni veliki šumski posjedi prijeći će u ruke naroda. Jedna važna zadaća Ministarstva Šuma biti će ta, da sve i sadanje i buduće razne oblike komunalnih zemljoradničkih šuma unificira ili da nadje barem što podesniji način uređjenja i upravljanja sa takvim šumama.

Želja nam je, da i ova raspravica tomu bar donekle posluži.

